

חובין, ונחתי זכרון תחותיהו, ואלין סלקין זכרון, ונחתיין חובין תחותיהו. ומשפילין לון בכמה קרבין.

דאינון מארי תריסין, במלחמתה של תורה, עד דישתמע קרבא לטורין רברבין, דאינון אברהם יצחק ויעקב, הדיא הוא דכתיב, (מיכה ו) שמעו הרים את ריב יי. ריב דצלותא. ריב דאורייתא. והאי קרבא דצלותא דערבית, עד עלות השחר. דרבן גמליאל אוקמה, עד עלות השחר. דתפלת ערבית זמנה כל הלילה, אלא דחכמים עבדו גדר עד חצות.

ובגין דא ויאבק איש עמו עד עלות השחר, מאן שחר. צלותא דערבית. דשיעורה עד בקר דאברהם, דאיהי ארבע שעות (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. בריש שעתי קדמאה, בסוף השחר, (דאיהו) נצח יעקב, דתמן (תהלים כב) למנצח על אילת השחר, לנטלא נוקמא מסמאל, דנגע בדרך שמאלא דיעקב, דאיהו הוד, דביה אתמר (איכה א) נתנני שממה כל היום דנה, הוד, מסטרא דהוד, אלהי חמישאה, אשתארת בי מקדשא תרבה ויבשה.

אמר רבי שמעון, דא הוד דילך רעיא מהימנא, דביה אנת חרב, מנבואה דילך משמאלא, ובגין דאנת (ישעיה סג) מוליך לימין משה, דאיהו נצח, רישא דשחרין, (משלי ה) אילת אהבים, פתח דוד למנצח על אילת השחר, דביה ייתי מארי נצחן קרבייא. ובגין דנצח והוד תרין שחרין, אוקמוה במתניתין מאימתי קורין את שמע בשחרין, ולא אמר בשחר. אלא בשחרין תרין.

ותרין משיחין יתערוין לגבייהו, משיח בן דוד, לקבל נצח, ואתקשר בבקר דאברהם, הדיא הוא דכתיב, (תהלים טז) נעמות בימינך נצח. הוד בגבורה,

של חובות ללמד חובות עליה, וזו תפלת ערבית שנקראת סלם יעקב, שבה (בראשית כח) והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. אלו שמעלים חובות ומורידים זכיות תחתיהם, ואלו מעלים זכיות, וירידים חובות תחתיהן, ומשפילים להם בכמה קרבנות. שהם בעלי מגנים במלחמתה של תורה, עד שנשמעת המלחמה להרים הגבוהים, שהם אברהם יצחק ויעקב. זהו שכתוב (מיכה ו) שמעו הרים את ריב ה'. ריב התפלה, וריב התורה. וזה הקרב של תפלת ערבית שנמשך עד עלות השחר. שרבן גמליאל העמיד אותה עד עלות השחר, שתפלת ערבית זמנה כל הלילה, אלא שחכמים עשו גדר עד חצות.

ומשום זה נאמר ויאבק איש עמו עד עלות השחר. מהו השחר? תפלת ערבית, ששעורה עד בקר של אברהם, שהוא ארבע שעות. (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. בתחלת שעה ראשונה בסוף השחר, (שהוא) נצח יעקב, ששם (תהלים כב) למנצח על אילת השחר, לקחת נקמה מסמאל, שנגע בדרך שמאל של יעקב, שהוא הוד, שבו נאמר (איכה א) נתנני שממה כל היום דנה, הוד, מצד ההוד, אלהי חמשי, נשאר בית המקדש חרב ויבש.

אמר רבי שמעון, זה הוד שלך, רועה נאמן, שבו אפה חרב מנבואתך משמאל, ומשום שאתה (ישעיה סג) מוליך לימין משה, שהוא נצח, ראש של השחר, ונאמר (משלי ה) אילת אהבים, לכן פתח דוד ואמר למנצח על אילת השחר, שבו נבא בעל נוצח הקרב. ומשום שנצח והוד הם שני מיני שחר, בארו במשנה מאימתי קורין את שמע בשחרין, ולא אמר בשחר, אלא בשחרין - לשון רבים, שנים.

ושני משיחים יתעוררו לגביהם - משיח בן דוד כנגד הנצח, ונקשר בבקר של אברהם, זהו שכתוב (תהלים טז) נעמות בימינך נצח. הוד קשור בגבורה, שבו משיח בן אפרים אחיו. אפה